

▲ **Vermes Viktória**

Bemutakozik a budapesti Jahn Ferenc kórház SM-centruma *Szembesülés és együttélés az SM-mel*

A pesterzsébeti Jahn Ferenc Kórháznak kitüntetett szerepe van az SM-centrumok között, mert egyúttal otthont ad az Országos Neuroimmunológiai Centrumnak is. Dr. Komoly Sámuel, aki az osztály vezető főorvosa és egyben a centrum vezetője, a tőle megszokott szerénységgel tájékoztat, hogy Budapesten ez az osztály látja el a legtöbb sclerosis multiplexes beteget, s emellett országos szinten végzi a gyógyszerellátás koordinálását. Kérdésünkre, hogy orvosi berkekben már köztudott, hamarosan megválnak az osztálytól, már pontos választ ad: Július 1-jétől átveszi a Pécsi Orvostudományi Egyetem Neurológiai Intézetének vezetését Prof. Czopf Józseftől. A betegek rendszeres követését-gondozását, Dr. Rózsa Csilla és Dr. Matolcsi Judit doktornők végzik Jakab Gedeonné, Margó segítségével.

– **Az orvostudományon belül miért éppen ezt a szakterületet választották?**

R. Cs.: – Én a kiváló oktatói tehetséggel megáldott Csanda Endre professzor csoportjába jártam, és ez döntötte el esetemben azt, hogy a neurológiát választom. Mindig vonzott a kutatás, és ezzel a választással úgy éreztem, összeköthetem az elméletet a gyakorlattal. A neurológia olyan terület, ahol a mindennapi gyakorlatban megszerzett tapasztalatok és a tudományos munka összefonódik. Ismert tény a sclerosis multiplex gyógyíthatatlansága, de a rendelkezésünkre álló korszerű gyógyszerekkel mégis szép eredményeket tudunk elérni a betegség tüneteinek enyhítésében. Ennek figyelemmel kísérése, újabb előnyös hatások kiszűrése, a betegek folyamatos követése mind-mind egyenértékű a kutatómunkával, s közben mégis a betegágy mellett lehetek. 1994-ben tettem le a neurológiai szakvizsgát. 1998-ig a SOTE Neurológiai Klinikáján, azóta pedig a Jahn Ferenc Kórházban dolgozom.

Dr. Rózsa Csilla

M. J.: – Én a Debreceni Orvostudományi Egyetemen végeztem. A klinikumok közül a gyermekgyógyászat és a neurológia érdekelt a leginkább. A döntés meghozatalában dr. Fekete Istvánnak, neurológiai gyakorlatvezetőmnek volt meghatározó szerepe. 1993-tól 1999-ig dolgoztam a miskolci megyei kórház idegosztályán dr. Sági Ilona osztályvezető főorvosnő mellett, s az ő sclerosis multiplexes betegek iránti elkötelezettsége indított el engem ebbe az irányba. Tíz éve foglalkozom SM-es betegekkel, 1997-ben tettem neurológiai szakvizsgát.

– **Hány beteget kezelnek az osztályon?**

R. Cs.: – 157 beteget gyógyítunk immunmoduláns szerekkel, ötvenen vannak várólistán. Jelenleg 10-20 frissen diagnosztizált páciensünk van. Az egymás közötti

betegmegosztás spontán alakul, a betegek jól fogadják a mi párosunkat, egymás helyettesítését.

M. J.: – Igen, ez annál is inkább fontos, mert én babát várok, s úgy tervezem, 1,5-2 évre otthon maradok. Részben Csilla, részben egy új kolléganő, dr. Szabó

Dr. Matolcsi Judit

Györgyi fog helyettesíteni, különösen az új betegek kivizsgálásánál.

– **Jut-e a kezelőorvos e gyógyíthatatlannak ítélt betegség kezelésében sikerélményhez?**

R. Cs.: – Igen, feltétlenül. 1996 óta, amikor elérhetővé vált az immunmoduláló szerekekkel való terápia, hosszú évekre garantálható az életminőség javulása. Azt is nagy sikernek könyveljük el, hogy a kezelés módja, vagyis a szűrés miatt még egyetlen betegünk sem hagyta abba a kezelést. Ebben persze nagy szerepe van Jakab Gedeonnénak, Margónak az SM-betegek gondozónővérenek. Ő nagyon sokat segít a munkánkban, egy-egy probléma felmerülésénél csálhatatlanul tudja, mikor kell a betegnek az orvossal konzultálnia, s mikor ő az illetékes. Nagy öröm az is, hogy a nőbetegek nagyobb bizalommal mernek belevágni a családalapításba és a gyermekvállalásba. 1996 óta négy egészséges baba született, s két további, 2000 óta kezelt beteg tervezi azt, hogy gyermeket szül a jövőben.

– **Nem kockázatos e betegség mellett a gyermekvállalás?**

M. J.: – Ha pár éve már zajlik a betegség, és jóindulatúnak mutatkozik, arra biztatjuk a fiatal nőket, hogy szüljenek. A terhesség nem befolyásolja hátrányosan az SM lefolyását. Óvatosságból és kellő tapasztalat hiányában a terhes kismamáknál felfüggesztjük az immunmoduláns szerekek alkalmazását, melyet a szoptatás befejezése után azonnal folytathatnak.

– **Hogyan telik el egy munkanap?**

R. Cs.: – Rohanósan. Igen nagy forgalmú az osztályunk. 100 ágyon a teljes XX, XXI, XXIII. és XVIII. kerületet látjuk el, szakrendelési szinten pedig a XX. és a XXIII. kerület betegeit gondozzuk. A közeli vidéki települések közül a dabasi járás is hozzánk tartozik. Mindemellett osztályunkon működik az Országos Neuroimmunológiai Centrum, melynek feladata az országos szintű gyógyszerkoordinálás.

– **Jakab Gedeonné, Margó, az osztály SM-gondozónővére – „a szürke eminenciás” – így foglalja össze gondozási elveit:**

Jakab Gedeonné

J. G.: – A legfontosabbnak azt tartom, hogy minden beteget vissza kell vezetni a normális életbe. Igyekszem megfelelő életvezetési tanácsokkal ellátni őket, s mindig rendelkezésükre állok, ha kérdésük, családi vagy munkahelyi természetű problémájuk van.

– **Van-e valamilyen szervezeti élet, klub az osztályon?**

J. G.: – Igény ugyan van, de klubélet pénz hiányában nincs, pedig elsősorban a leszálalékoltaknak nagyon jó lenne. Mindezek ellenére gyakran próbálok összehozni olyan „párokat”, akik hasonló korúak és állapotúak. Az elmúlt években sikerült szerveznem néhány emlékezetes kirándulást Visegrádra, Pozsonyba és Ópusztaszerre. Néhány alkalommal gyógytornászi előadások is voltak, sőt szombat délelőttönként szponzoráció keretében uszodai vízitornán is részt vehettek, akiknek erre igényük volt. A betegek hálásak. Sokan járnak ide vidékről, s legutóbb, mikor egyikük Dunaújvárosból a diplomáját hozta megmutatni, nagyon meghatódtam.

– **Mi történik azokkal a betegekkel, akik betegségük előrehaladása miatt (szekunder progresszív fázis) kiesnek az immunmoduláns kezelésből?**

– J. G.: Ez elsősorban orvosi feladat. Legtöbbjüket, akik elfogadják, átállítják egy másfajta hatásmechanizmusú gyógyszeres kezelésre, mellyel az állapotromlás további évekké kitolható, illetve enyhíthető. E terápia mellékhatásai az immunmodulánsokhoz képest komolyabbak, mégis érdemes megpróbálkozni, hiszen egyelőre nincs más alternatíva.

